

ВІДГУК

зовнішнього стейкхолдера, аспірантки кафедри славістики філософського факультету Університету Палацького в Оломоуці в Чехії, випускниці ОП "Чеська мова і література" освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська) Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на освітньо-професійну програму "Чеська мова і література" освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 035 Філологія, спеціалізації "Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – чеська" Факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Я є випускницею у 2020 році, на той час спеціальність "Чеська мова" уже сім років функціонувала у Прикарпатському університеті імені Василя Стефаника та пройшла низкою змін. Мій відгук базуватиметься на порівнянні програми двох версій: та, за якою відбувалося моє навчання протягом 2016–2020 років із новою, датованою 2022 роком.

Варто зауважити, що під час мого навчання вже активно розвивалася академічна мобільність та студенти мали змогу практикувати, перевіряти та удосконалювати свої знання у Чехії на стажуваннях чи навчаннях. Обов'язковим етапом була фольклорна практика, яка проходила у Чехії, зокрема на базі кафедри славістики та богемістики Університету Палацького у місті Оломоуць. Це був перший безпосередній контакт майбутніх богемістів із живою чеською мовою та знайомство з Чехією, її культурно-історичними аспектами, який, на мою думку, є успішним та закладає сильніший фундамент для студентів у баченні перспектив та розвитку своєї діяльності. Також деякі студенти, та я у їхньому числі, мали змогу бути на стажуванні в Університеті Масарика в Брно на Філософському факультеті і на семестровому навчанні в Університеті Палацького на Філософському факультеті. Ще відбувалися поїздки на стажування до Праги на Філософський факультет до Карлового університету. Відрадно, що зараз співпраці з чеськими університетами та організаціями також відбуваються і їх кількість збільшилася.

У програмі, за якою я навчалася, було приділено достатньо уваги вивченню чеської мови та чеської літератури. Була можливість вивчати чеську з носіями мови від Чеського центру у Києві. Лектори з Чехії приїздили за різними програмами обміну викладати чеську мову на курсах та саме ті, які перебували у Івано-Франківську, люб'язно погоджувалися на прохання нашої викладачки В.І. Дерев'яно навчати студентів богемістики 1–4 курсів у ПНУ ім. В. Стефаника. За 4 роки мою групу навчало мінімально 6 лекторів та лекторок, деякі з них приїздили на таке стажування повторно, тому ми щосеместру мали змогу спілкуватися з носіями чеської мови та удосконалювати свої мовленнєві компетенції. Також ми були залучені до різних акцій, які організовувалися спільно з Чеським центром у Києві, наприклад: літературний вечір із молодими сучасними чеськими поетами і таким способом ще більше знайомилися з чеською літературою (деякі студенти вищих курсів мали у той час змогу застосувати свої знання під час перекладу чеських поезій). У навчальному плані були й перекладознавчі дисципліни, метою яких є набуття теоретичних знань та їх застосування на практиці. Наприклад, ми мали змогу перекладати інформаційну брошуру для українських лікарів на захід, який організував Чеський центр у Києві. Під час навчання двічі проходили шкільну практику в школах м. Івано-Франківськ, що, безперечно, було добрим для застосування наших набутих теоретичних знань з методик викладання мови та літератур. Проте, на жаль, ми не могли попрактикувати викладання саме чеської мови, адже жодна школа у Івано-Франківську не мала такого навчального предмету, а додаткові позакласні

заняття не були цікавими як для учнів, так і дирекції школи (адже не тривали мінімально навчальний семестр).

Під час аналізу нової програми я звернула увагу на сумарне збільшення кількості навчальних годин для вивчення чеської мови та чеської літератури. Мені імпонує, що студенти знайомитимуться із чеською літературою уже на початку навчання. З першого семестру опановуватимуть чеську літературу на курсі "Вступ до чеського літературознавства". До кінця третього курсу вони вивчатимуть "Історію чеської літератури", а на четвертому зможуть підсумувати знання на вибіркових дисциплінах компаративного спрямування (напр. "Інтермедіальність: література та інші види мистецтва", "Українсько-чеські літературні зв'язки к.ХІХ - поч. ХХ ст." або "Порівняльне літературознавство"). Це не лише допоможе у підсумуванні взаємозв'язків між літературами різних країн, але й готує до майбутнього навчання на магістерських програмах, адже там аспект порівняння є досить важливим. Значною перевагою є також включення до програми дисциплін, пов'язаних із професійною комунікацією, зокрема збільшення кількості та навчального навантаження для предметів з перекладознавства. Ще однією зміною стає впровадження більшої кількості спеціалізованих міждисциплінарних предметів, що поєднують вивчення мови з іншими сферами знань та вивчення майбутніми богемістами другої слов'янської мови (це дуже позитивний момент, якого мені не вистачало під час навчання).

Попри значні покращення, певні аспекти програми можуть потребувати подальшого доопрацювання. Наприклад, було б доцільно збільшити кількість навчальних годин для мовних дисциплін (такі як: фонетика та фонологія, лексикологія, словотвір та морфологія), адже вони закладають фундамент не лише теоретичної бази, але допомагають для загального розуміння системи чеської мови, розвивають здатність швидше сприймати та відтворювати інформацію та граматично й фонетично правильно вести розмову (у будь-якій сфері роботи з чеською мовою). У предметах з перекладу не було згадки про синхронний переклад, який варто включити до навчальної програми або додати його вивчення до предмету "Теорія та практика перекладу" чи "Переклад офіційних делегацій: культурні аспекти". Це допоможе студентам опанувати усний переклад і підготує їх до міжнародного ринку праці. Здобуті навички будуть корисними під час стажувань у волонтерських центрах, бізнес-компаніях Чехії та й загалом для якісної й впевненої комунікації.

Оновлена освітньо-професійна програма "Чеська мова та література" демонструє позитивні зміни, що сприяють більшій практичній орієнтованості та міждисциплінарності. Збільшення кількості профільних дисциплін, впровадження сучасних технологій у навчальний процес, розвиток практичних навичок та можливості стажувань значно покращують якість підготовки майбутніх спеціалістів. Подальше вдосконалення програми має передбачати розширення міжнародної співпраці та адаптацію до вимог глобального ринку праці.

Рецензент –
зовнішній стейкхолдер,
аспірантка кафедри славістики Філософського
факультету Університету Палацького в Оломоуці,
випускниця ОП "Чеська мова і література"
ОР "бакалавр" Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Оксана Копицик